

Dansk Minekontrol.

v. Jydsk-Fynske Kommando.

Aarhus, December 1945.

Hovedpunkter til Orientering
for Pressen ved Møde i December 1945
vedrørende det hidtil udførte Arbejde
med Rydning og Frigivelse af tyske Minefelter i Danmark.

1. I Tiden 11/5 - 31/9 1945 er ialt fjernet

1.389.281 Miner

af følgende Typer

Panserminer 452.819 Stk.

heraf Tallerkenminer	326.407	"	(4 Typer),
Riegelminer	16.519	"	(den farligste Pansermine),
Holzmine	85.435	"	(2 Typer),
Pansermine Dänemark	24.458	"	(flere Varianter)

Fodfolksminer 936.462 "

heraf S-Miner	188.835	"	(den farligst Fodfolksmine)
Schützenminer 42	311.334	"	
Stockminer	213.338	"	
Schützenminer			
Dänemark og Bergrer	222.955	"	

2. Minernes Fordeling i store Træk.

Sønderjyllands Vestkyst	: 41.456 Miner,	} Ialt langs Vestkysten fra Esbjerg til Ny- mindegab ca. 620.000 Landminer, eller 40% af samt- lige Miner i Danmark.
Fanø	: 63.867 "	
Esbjerg	: 63.888 "	
Skallingen	: 72.387 "	
Blaavand	: 111.229 "	
Vestkysten fra Vejrs til Nymindegab	: 308.027 "	
Vestkysten fra Hvide Sande til Klitmøller	ca.: 350.000 "	
Hansted	: 43,298 "	
Nordvestkysten fra Vigso til Blokhus	ca.: 65.000 "	
Løkken	ca.: 22.000 "	
Hirtshals	ca.: 26.000 "	
Skagen	ca.: 9.000 "	
Frederikshavn	ca.: 9.000 "	
Det øvrige Jylland	ca.: 190.000 "	
Fyn	ca.: 10.000 "	
Als	ca.: 2.500 "	
Ærø	ca.: 1.500 "	
Sjælland	ca.: 15.000 "	
Lolland	ca.: 1.000 " og	
Bornholm	: 1 desarmeret Mine.	

3. Skønsmæssigt op til ca. 200.000 Tønder Land har været indhegnet til Minefelter, heraf paaregnes ca. 10% beliggende paa opdyrket Jord. Ved Minerydningens Afslutning er 99% af dette Areal frigivet, medens kun ca. 1% - beliggende paa uopdyrket Jord - fortsat maa holdes afspærret.

4. Arbejdet er udført hurtigere, med færre Tab og under større Kontrol end i noget andet Land efter denne Krig.

Arbejdet udførtes af tyske Krigsfanger - væsentligst Pionerer - formeret i "Minekommando Dänemark"-, der fra en oprindelig Styrke i Maj Maaned paa ca. 1000 Mand (som imidlertid paa Grund af Tab og Sygdom i Løbet af ca. 6 Uger reduceredes til ca. 750 Mand -) - bragtes op til ca. 2600 Mand - ved Tilgang fra tyske Krigsfangelejre Syd for Grænsen i September Maaned.

Tyskerne udførte som Helhed - trods vanskelige Vilkaar og store Tab - Arbejdet omhyggeligt, hurtigt og under god Disciplin.

De samlede tyske Tab, der var en direkte Følge af Minerydningen, (d.v.s. alm. Sygdom fraregnet) beløb sig til

149 dræbte

165 haardt saarede og

167 lettere saarede,

d.v.s. ialt 484 dræbte og saarede, eller hver femte tysk Miner.

Medens Tabene saaledes ved Rydning i Danmark pr. 1 Million Miner androg ca. 100 dræbte og 240 saarede, har der i Frankrig pr. 1 Million Miner været ca. 1000 dræbte og 1000 saarede, og i enkelte Egne var Tabene endda endnu større.

5. Kontrollen med de tyske Minører udførtes af
Pionerkommandoet

Chef: Kaptajn D.A.Wieth-Knudsen.

Pionerkommandoets Styrke var maksimalt 350 Mand, men Størstedelen af Tiden laa den paa ca. 250 Mand.

Kontrolarbejdet var tilrettelagt med

Minestab i Aarhus og

4 Kontrolgrupper, fordelt over Jylland, saaledes

Gruppe Aalborg, Gruppe Lemvig, Gruppe Oksbøl og Gruppe Ribe.

Hver Gruppe bestod af en efter Forholdende varierende Styrke paa 25 - 100 Mand, der hver havde til Opgave at kontrollere ca. 10 tyske Minører under Minerydningen.

Det var et overordentlig vanskeligt Arbejde organisatorisk og administrativt at faa det hele til at klappe med Indkvartering af tyske Minører og danske Kontrollanter, Forplejning, Køretøjer, Driftsmidler, Borttransport eller Sprængning af de optagne Miner o.s.v., o.s.v., Arbejdet skulde imidlertid gaa, og saa gik det, men ofte først efter lange og trange Forhandlinger.

Tyske Minører i lovligt Erinde med Passérsedler paa Dansk, Engelsk og Tysk blev arresteret, Driftsmiddelvogne blev beslaglagt, Forplejning udeblev i flere Dage, alene en Ting som Barberblade

kunde ikke fremskaffes i flere Maaneder, Vanskeligheder opstod med Ambulancer til de saarede tyske Kincrer, med deres Indlæggelse paa danske Hospitaler (det skal dog tilføjes, at Behandlingen af de saarede Tyskere paa de danske Hospitaler var betydelig bedre end den, de fik paa de tyske Feltlazaretter). Det nødvendige Antal af kunstige Arme og Ben, af Glasøjne o.s.v. kunde imidlertid ikke fremskaffes til det uforudsete, meget store Antal saarede.

Der var Vanskeligheder med Begravelse af de dræbte Tyskere o.m.a., men Tingene gled efterhaanden i Lave, og mange Myndigheder bistod paa udmærket Maade, selv om der desværre ogsaa en Del Steder viste sig ikke at være videre Forstaaelse af, at det gjaldt om at faa dette for Danmark saa nødvendige Arbejde afsluttet hurtigst muligt.

6. Blandt det danske Kontrolpersonale var ingen dræbte, som direkte Følge af Kontrollantvirksomheden, og kun 3 lettere saarede, men at Tallet ikke blev langt højere er et rent Under. Eksempler nævnes under den mundtlige Redegørelse.

7. Under Minerydningen fandt enkelte Mineulykker Sted ved, at Folk gik ind i Felter, der ikke var færdigryddede, "eksperimenterede" med fundne Miner, behandlede optagne Miner uforsigtigt under Borttransport eller Oplægning i Depot o.l., men det er værd at bemærke, at der endnu ikke - ca. 5 Maaneder efter, at de første Felter blev frigivet - er sket en eneste Ulykke blandt Civilbefolkningen i et frigivet Felt.

Dette er saa meget mere bemærkelsesværdigt, da der f. Eks. i Frankrig - i Følge amerikanske Oplysninger - skal have været op til 200 Ulykker om Maaneden blandt Civilbefolkningen i frigivne Minefelter.

Englænderne nævnede, at i et Distrikt i selve England (Norfolk), hvor Minerydningen var udført med elektriske Minesøgere, Minesonder, Sandblæsere og Plov, forekom der i de første 4 Maaneder efter Frigivelsen ca. 150 Ulykkestilfælde i de ryddede Felter.

8. I et enkelt Tilfælde (paa Fanø ved Sønderho) kørte en Gaardejer for nogen Tid siden med Hest og Vogn ind i et ryddet Felt, som skulde frigives kort Tid efter. Ved Eksplosionen blev Vognen slaaet til Pindebrænde, og en Hest blev dræbt, medens Gaardejeren og den anden Hest slap med lettere Skader.

I andre Tilfælde er der fundet Miner i frigivne Omraader, men de har enten været desarmeret eller funktionsudygtige paa Grund af Fugt.

9. Som det vil forstaaes af det foregaaende, er der til Dato ikke fundet Midler, der giver Mulighed for at rydde Minefelterne med 100% Sikkerhed.

Blandt de Midler der - ud over den Omhu, der er udvist af de danske Minekontrollanter og de tyske Minører under Arbejdet - har været benyttet til at nedbringe Risikoen for Civilbefolkningen efter Frigivelsen, - skal særlig nævnes:

- for 98% af Minefelterne lykkedes det at fremskaffe Detail-Mineplaner, som - selv om de ikke altid var helt nøjagtige - saa dog var af

uvurderlig Nytte ved Rydningen.

De enkelte Omraader, hvor Detail-Planer manglede: Skallingen og enkelte mindre Felter (f. Eks. i Haderslev Østerskov og i Dragerup Skov ved Holbæk), tog mere end 10 Gange saa lang Tid at rydde, og ekstra Sikkerhed maatte her tilvejebringes paa anden Maade - ved Pløjning, Kontrolkørsel e.l.

- efter at den egentlige Minerydning var afsluttet i alle erkendte Minefelter i Landet blev Bestemmelse truffet om varigt at afspærre et Faatal, i hvilke Rydningsresultatet - sammenholdt med Mineplanerne - gav en Formodning om, at enkelte Miner endnu var nedgravet. Disse Omraader er næsten alle beliggende i Flyvesands- og Forstrandsarealer, hvor Minerne paa Tidspunktet for Rydningen har ligget saa dybt, at de ikke kunde findes.

- endelig er Fodfolksminefelterne efter Rydningen kontrolleret ved Gennemmarch, Panserminefelterne ved Gennemkørsel med Kampvogn. Herunder er ca. 15 Kampvogne kørt paa Miner, som udløstes. I de lettere Kampvogne blev Føreren dræbt eller saaret, medens der i de svære Kampvogne normalt kun er opstaaet mindre materiel Skade, der ofte kunde repareres paa Stedet.

10. Sluttelig skal i denne Forbindelse oplyses, at Hæren gør alt, hvad der er muligt. for at eliminere den sidste Rest af Risiko, der maatte være i de frigivne Felter. Et Forslag om at kontrolpløje de paa opdyrkede Arealer beliggende, frigivne Minefelter er saaledes under Overvejelse for Øjeblikket.

11. Efter at Pionerkommandoet var ophævet med Udgangen af September d.A. - er der endvidere oprettet et Organ under Jydsk-Fynske Kommando: Dansk Minekontrol, som har til Opgave at varetage alle endnu uløste Problemer i Forbindelse med Minerydningen.

Dansk Minekontrol har igennem de sidste 2½ Maaned i Samarbejde med Parkkommandoer, Parkkompagnier og Sprængkommandoer afhentet de i Minefelterne endnu henliggende, optagne Miner. Dette Arbejde paaregnes afsluttet i indeværende Maaned.

Et ret stort Antal optagne, men ikke desarmerede Miner er fjernet eller sprængt paa Stedet.

6000 Mineadvarselsplakater er fordelt gennem Politikredsene med det Formaal at indskærpe Civilbefolkningen den største Forsigtighed, hvis de antræffer minelignende Genstande.

Snæver Kontakt er etableret med alle Politimestre i Spørgsmaal vedrørende Fund af Miner, Frigivelse eller fortsat Afspærring af Minefelter.

Kontrolgennemgang af alle frigivne Felter paabegyndt, Opsætning af Standard-Skilte omkring de varigt afspærrede Felter (jfr. vedlagte Prove) er i det væsentlige afsluttet-

Kontrolkørsel med Kampvogn er fortsat paa Skallingen med det Formaal at søge i alt Fald en Del af Halvøen frigivet. Arbejdet maatte indstilles i November Md., fordi Engene blev sat under Vand, men det vil blive genoptaget til Foraaret.

Pløjning, Gennemgravning eller fornyet Afsøgning med Minesonde eller elektrisk Minesøger er foretaget i friglve Minefelter i de Tilfælde, hvor Nødvendigheden af en Efterkontrol har vist sig påkrævet.

Minekontrollen disponerer over 5 faste Befalingsmænd, et Antal kontraktansatte, danske Minekontrollanter samt et mindre, tysk Efterkommando, bestaaende af frivillige Pionerer og Panserkørere.

At det er et Arbejde, som dagligt redder Menneskeliv, er givet, men det er ogsaa et Arbejde, der rummer en betydelig Risiko, for Udøverne. 4 Gange i de sidste Par Uger har saaledes danske Minekontrollanter udløst skarpe Miner, men heldigvis er mange Miner for Tiden sat ud af Funktion paa Grund af Fugt. Dette gjalt bl.a. i disse 4 Tilfælde.

13.

De ryddede Minefelters Fordeling, jfr. Bilag 1.

De fortsat spærrede Minefelters Fordeling, jfr. Bilag 2.

Evt. Detail-Mineplaner eller Tegninger af Miner vil kunne udleveres efter Anmodning.

Kort mundtlig Gennemgang af Mineplanerne, Minesonde og elektrisk Minesøger, samt af Arbejdet i Minesøsten.